

Signaal DE KOEPEL

Belangenorganisatie voor duurzame energie.

JAAR 2008, UITGAVE 2

SIGNAAL IS EEN UITGAVE VAN DE STICHTING DE (DUURZAME ENERGIE) KOEPEL EN GAAT IN OP DE BELANGRIJKSTE DUURZAME ENERGIE ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND EN EUROPA WAAR DE DUURZAME ENERGIE KOEPEL BIJ BETROKKEN IS.

IN DIT NUMMER:

SDE REGELING VRAAGSTUKKEN	2/ 3
EUROPESE ZON- NE- EN WIND DAGEN	4
FRISSE BLIK	5
SCHOON FOS- SIEL EN CCS	6
CONGESTIEMA- NAGEMENT	6
ENERGIE- BUSINESSCASE	7
MOTIE WATER- WET	7
AANKOMENDE BEURZEN	8
STICHTING DE KOEPEL	8

MOTTO:

Krachten
bundelen
en nalaten
wat ons
scheidt!

VOORWOORD- EEN EILAND OP EEN GASBEL

In het vorige nummer van *Signaal* eerder dit jaar hebben we geconstateerd dat 2008 een boeiend Duurzaam Energie jaar zal worden. Dat lijkt in ieder geval een feit. We zien dat de pro- en contrakrachten zich nadrukkelijker manifesteren. Een teken dat er serieuze voortgang wordt gemaakt?

Vanaf april is de SDE-regeling geactiveerd voor een aantal duurzame elektriciteitsopties. De vraag is zo enorm dat, op de website van SenterNovem, zal worden aangegeven of en zo ja hoeveel geld aanvullend op het oorspronkelijke budget door het Ministerie van EZ ter beschikking wordt gesteld. Daar bovenop zal later dit jaar een nieuwe stimuleringsregeling worden ingevoerd voor het toepassen van duurzame warmte in de bestaande gebouwde omgeving. Politici struikelen over het noemen van "duurzame energie" als kernpunt van beleid. Veel goed nieuws zo op het oog. Een wat nadere analyse en vergelijking met de rest van de EU tempert echter ons enthousiasme.

Door onze wijze van financiering en stimulering van duurzame energie laten we ons wel van de meest Nederlandse kant zien. Zuinige budgetten en regenten beleid. De keerzijde van de VOC-mentaliteit. Daar waar bijvoorbeeld Duitsland per jaar zo'n 500 mln. uitgeeft voor de stimulering van zonnewarmte heeft Nederland voor de komende 3 jaar zo'n 10 miljoen per jaar beschikbaar. Voor duurzame elektriciteit en biobrandstof is een vergelijkbaar verhaal te houden. De bedoelingen zijn goed, maar de daden zijn daar niet mee in overeenstem-

ming. Nederland is nog steeds een eiland op een gasbel en lijkt immuun voor de Europese transitie naar een duurzame energie voorziening.

Je vraagt je af waarom we dit eilandgedrag vertonen. Het zijn niet alleen politieke weerstanden want ook bedrijven die een verschil zouden kunnen maken wijzigen beleid ten nadele van duurzame energie. Shell keert zich af van wind-op-zee projecten en kleurt haar imago geleidelijk weer van licht groen naar grijs/zwart. Wegen de korte termijn industriebelangen zwaarder dan de opbouw van een innovatieve industrie? Er zijn immers weinig mensen die twijfelen aan het feit dat we binnen enige decennia een Duurzame Energie (DE) sector zullen hebben van vele tientallen miljarden omzet per jaar als economische toegevoegde waarde. De vraag is echter of de Nederlandse industrie-, en dienstensector daar een rol in zal vervullen. De kennis en infrastructuur is er (nog), maar het buitenland lonkt en loert.

Vanaf april heeft de DE Koepel een nieuwe manager Public Affairs: Monique van Eijkelenburg. We zijn blij met haar komst en zij geeft een nieuwe impuls aan de inspanningen van de DE-sector om voortvarend en consistent DE-beleid te voeren in een turbulente periode. Elders in deze *Signaal* treft u haar eerste indrukken. We wensen haar veel succes en energie bij het verder invullen van haar taak.

Teun P. Bokhoven (Voorzitter DE Koepel)

SDE REGELING- VRAAGSTUKKEN

Vanaf 1 april jl. is in Nederland de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE-regeling) van kracht. Deze SDE-regeling is bedoeld om duurzame energieproductie te stimuleren. In de vorige uitgave van Signaal gingen we o.a. in op de werking van de regeling en de verschillende budgetten. Nu, bijna twee maanden later, constateren wij diverse vraagstukken voor met name zonne-energie en bio-energie. Op 17 april maakte SenterNovem, de uitvoerder van de regeling, bekend dat er enorme belangstelling bestaat voor de regeling. Zij schatten in dat er 65 aanvragen (61 MW) voor biomassa zijn gedaan, 26 aanvragen (125 MW) voor windturbines en 6.000 aanvragen (13,3 MW) voor zonnestroom. Dit terwijl er voor zonnestroom 10 MW beschikbaar is en voor biomassa 40 MW.

De regeling wordt echter nog niet stopgezet. Men kan aanvragen blijven indienen De Kamer heeft een motie aangenomen voor een budgetverhoging (motie Samsom/Atsma), nu is het wachten op de beslissing van de Minister.

Hieronder leest u per technologie hoe het ervoor staat.

Zonnestroom

De SDE regeling voor zonnestroom, waarbij zonlicht in elektriciteit omgezet wordt, is bedoeld voor kleine installaties, groter dan 0,6 kWp en max. 3,5 kWp en dus m.n. geschikt voor particulieren. Holland Solar, de branchevereniging voor zonne-energie, pleit ervoor dat ook de grotere installaties, waarmee het bedrijfsleven en woningbouwcorporaties bediend kunnen worden, in de regeling worden opgenomen. Zo kan een grote sprong voorwaarts worden gemaakt. Ook een verdere versimpeling, of automatisering van de procedure op het gebied van garantie van oorsprong” en groencertificaten voor particulieren is wenselijk alsmede een oplossing voor de relatief hoge kosten voor netaansluiting en bemetering. Het mogelijke extra budget zou in ieder geval enigszins tegemoet komen aan de grote vraag, en dus ook de intentie van de burgers om met duurzame zonne-energie aan de slag te gaan.

Daarnaast hamert Holland Solar erop dat de regeling consistentier zal worden als deze niet meer uitsluitend uit de overheidskas wordt bekostigd, maar tevens uit extra inkomsten vanwege een lichte prijsstijging voor alle energieverbruikers. Tenslotte ziet Holland Solar dat investeerders nog steeds terughoudend zijn, zowel voor zonne-energie als voor de overige DE-technologieën. Een langere termijn visie van de overheid is bijzonder wenselijk! Overigens moet tenslotte ook opgemerkt worden dat het feit dat er nog steeds geen enkel signaal is ontvangen (een bevestiging o.i.d.) door subsidieaanvragers, zorgelijk te noemen is.

De DE Koepel pleit bij de betrokken ministeries en de Tweede Kamer o.a. voor:

- 1. Duidelijkheid over de regeling tot 2011 en daarna;**
- 2. Al in 2008 afgeven van vergunningen wind op zee;**
- 3. Openstellen zonnestroom categorieën 3,0 tot 100 kWp;**
- 4. Verbeterde condities en tarieven om bio-energie potentieel te benutten;**
- 5. Doorberekening hogere energieprijzen aan alle gebruikers en financiering buiten de begroting om.**

Windenergie

Toen de SDE-regeling bekend werd, reageerde NWEA gematigd positief: Het raamwerk was goed, maar bij de invulling werd met een aantal bedragen gerekend die de huidige marktsituatie niet weerspiegelen. En als grootste nadeel: de SDE-regeling is vooral goed voor projecten in windrijke gebieden, maar niet voor projecten in het binnenland of voor locaties waar hoogtebeperkingen gelden. Dat komt omdat gerekend is vanuit 2200 vollasturen per jaar; een turbine in het binnenland zal dat niet halen en daarmee is de kans groot dat het project niet rendabel is. Daarmee komt de kabinetsdoelstelling van 2000 MW extra in 2012 in gevaar; voor dat doel zijn immers alle lopende projecten noodzakelijk. Aangezien voor windenergie op land tot 1 december SDE kan worden aangevraagd, is nu nog niet bekend om hoeveel projecten en MW het uiteindelijk in 2008 gaat.

Bio energie

De door het Ministerie van Economische Zaken (EZ) op 31 januari aan de Tweede Kamer gezonden Concept Ministeriële Regeling SDE riep ook bij de donateurs van Platform Bio-Energie (PBE) een aantal reacties op:

- de gehanteerde biomassatechnologie categorieën zijn nauw; uitbreiding met andere biomassastromen is gewenst;
- er is geen aparte categorie voor kleinschalige bio-energie benoemd;
- aftopping van het subsidiebedrag in de categorie verbranding en vergisting van biomassa naar € 0,12 in plaats van de door ECN berekende € 0,17 maakt investeringen onmogelijk;
- stimulering van duurzame warmte ontbreekt nog; de toezegging dat mogelijkheden dit jaar door EZ worden gezien dient nu wel invulling te krijgen;
- categorie mee-/bijstoken ontbreekt, daarmee valt een groot potentieel weg;
- emissiecriteria zijn strenger dan bestaande emissieregelgeving; dit is een knock-out criterium voor kleinschalige bio-energie;

Inmiddels zijn van verschillende binnenlandprojecten bij NWEA en de ministeries SDE-gerelateerde problemen gemeld. NWEA heeft aangeboden met voorstellen te komen hoe de SDE-regeling aangepast kan worden voor binnenlandprojecten.

De SDE geldt nog niet voor windenergie op zee. De cijfers waarmee aanvankelijk gerekend dreigde te worden, weerspiegelden niet de situatie in de markt. NWEA heeft aangeboden met recente marktgegevens te komen. De gesprekken zullen komende maanden plaatsvinden.

Investeren in windenergie is een kwestie van lange adem. De markt heeft behoefte aan een langdurige, consistente regeling en een meerjarige doorlooptijd. De huidige SDE biedt dat onvoldoende.

De Stichting DE (Duurzame Energie) Koepel ondersteunt de bij haar aangesloten brancheverenigingen bij hun lobby op bovenstaande punten. Zij spreekt haar zorgen uit over de consistentie en afwikkeling van de regeling als geheel. Met name bij zonnestroom gaat het dramatisch traag bij de uitvoering en wekt wederom een gevoel van onduidelijkheid aangaande de inzet van DE op consumentenniveau.

Deze punten zijn bij de Kamerleden onder de aandacht gebracht. Een aantal daarvan is in diverse moties terug te vinden. Vooral de aangenomen motie over het opnemen van bepaalde reststromen in de SDE en de benoeming van een categorie kleinschalige bio-energie-installaties (waarvoor een hogere subsidie zou moeten gelden) waren belangrijke resultaten voor de bio-energiesector. Van de laatste motie (Van der Vlies) is nu (begin mei) nog onduidelijk hoe die tot uitvoering kan komen. Vanzelfsprekend biedt de mogelijke SDE-budget verruiming voor de bio-energiesector extra kansen, omdat daarmee uitbreiding van het arsenaal biomassatechnologiecombinaties binnen bereik komt. Rond de emissiecriteria is PBE nog in overleg.

EUROPESE ZONNE- EN WINDDAGEN

European Solar Days

De 'European Solar Days' (ESD) zijn net achter de rug. In tien verschillende landen werden op 16 en 17 mei in totaal meer dan 4000! events georganiseerd om zonne-energie in het zonnetje te zetten. Duitsland, waar het zelfs 'die Woche der Sonne' heet en een hele week aan dit awareness evenement aandacht werd gegeven, haalde een score van 2500 evenementen. Ook in de andere landen ging het goed met de aantallen, om een indruk te geven: Frankrijk: 826, Oostenrijk: 286, en Italië: 185.

De ESD, destijds genoemd 'Tag der Sonne' werd in Oostenrijk voor het eerst in 2001 gevierd. Het idee is overgenomen door Zwitserland en Duitsland, en vanaf 2008 deden naast Nederland ook de landen België, Italië, Frankrijk, Portugal, Spanje en Slovenië voor het eerst mee.

European Wind Days

De Windday wordt op 15 juni gehouden. Ook tijdens de winddagen staat de aandacht voor de technologie centraal. In Nederland coördineert NWEA de winddagen. Minister Cramer zal het windpark Afrikahaven te

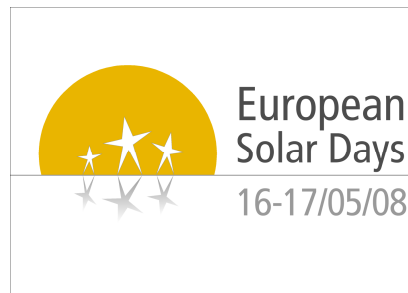
Amsterdam openen en geeft het startsein voor lancering van het elektronisch pamflet 'verder met wind' genaamd. De Winddays zijn vorig jaar voor het eerst op Europees niveau georganiseerd. EWEA (www.ewea.org) was en is de initiatiefnemer

De ESD is een jaarlijks terugkerend evenement waarmee de zonne-energiesector het gebruik van de zon wil promoten als een belangrijke energiebron.

De organisatie of eigenlijk beter gezegd de coördinatie van de ESD ligt in elk land bij de brancheorganisatie voor zonne-energie of een commerciële organisator die dit werk namens de brancheorganisatie uitvoert.

Op Europees niveau worden de ESD gecoördineerd door ESTIF (www.estif.org) en EPIA (www.epia.org).

In Nederland coördineert Holland Solar de ESD.

Kijk op:

www.solardays.nl

www.windday.eu

en na 15 juni op:

www.verdermetwind.nl

hiervoor. Elk jaar zal de winddag op 15 juni worden georganiseerd. Op deze dag kunnen geïnteresseerden o.a. rondleidingen krijgen in een windpark of een windturbine van heel dicht-

bij bekijken. Men kan in heel Europa deelnemen aan conferenties en openbare debatten, prijsvragen en wedstrijden, en nog veel meer activiteiten van alle met hetzelfde thema: windenergie.

Om te zien waar precies welke activiteiten worden georganiseerd heeft EWEA een hele handige kaart op hun site staan. (zie kader)

Dit jaar is de grote Windday ceremonie in Parijs.

FRISSE BLIK: MONIQUE J. VAN EIJKELBURG GESTART ALS PUBLIC AFFAIRS MANAGER BIJ DE DE (DUURZAME ENERGIE) KOEPEL.

Pff, de eerste tijd van kennismaken en inwerken zit erop. Verdieping in tal van rapporten, vele handen schudden, visitekaartjes uitwisselen, websites uitpluizen en starten met verkenning van het politieke veld. Meest kritische/gevoelige relaties pas als ik goed ingewerkt ben. Allemaal gerelateerd aan duurzame energie. En aan de start van de SDE regeling. Bij het horen en lezen, over wat er nu allemaal gebeurt en bekend is over duurzame energie en de subsidieregelingen, valt me veel op. Graag deel ik mijn overwegingen en eerste indrukken.

Gaat het om beïnvloeding dan zie ik de kennis en bereidheid bij mensen om echt een sprong vooruit te maken op het onderwerp duurzame energie enorm verschillen. Veel bewonderenswaardig enthousiasme en daadkracht voor implementatie van duurzame energie. Maar ook de behoudende kant (laten we het maar zoveel mogelijk houden hoe het al is) kwam ik veel tegen. Het meest schokkend vond ik de opmerkingen die ik van 'deskundigen' hoorde; of het allemaal wel nodig is, die grootschalige transitie maken naar duurzame energie? En het weer eens in twijfel trekken van het grote klimaatrapport van 500 wetenschappers (IPCC) en De Staat van het Klimaat. De relatie tussen ons niet duurzame energieverbruik en de zeer versnelde opwarming van de aarde is toch echt onomstotelijk en wetenschappelijk verantwoord vastgesteld.

Vragen die zoal bij me opkomen: waarom duurt het bij diverse provincies misschien wel een jaar voordat er een vergunning is voor het boren van een gat voor warmte- / koude opslag (als de bouw misschien al lang gestart is...)? Hoeveel ingevuld papier is nodig ter reductie van onzekerheid/aansprakelijkheid over nieuwe (en toch veelal gecertificeerde!) technologie? En waarom wordt van de producenten van b.v. zonnepanelen verwacht dat zij voldoende goed gekwalificeerd en ervaren personeel van de krappe arbeidsmarkt kunnen wegtrekken alleen op het moment dat de subsidiepot even is gevuld?

Als nieuwkomer in het vakgebied duurzame energie vraag ik me wel van alles af. Hoe krijgen we het voor elkaar om b.v. net zoveel geld en energie uit te geven aan het maken van een sprong vooruit met duurzame energie, als aan de budgetten die b.v. naar projecten als CO2 afvang, transport en opslag en verkenningen naar kernenergie gaan?

Waarom zeggen zoveel "traditionele" energiekenneren dat het niet haalbaar is om nog meer duurzame energie toe te passen dan wat nu in de zeer bescheiden ramingen van b.v. de overheid staat? En waarom hoor ik zo ontzettend veel teleurstelling over moeizame lange termijn keuzes en vergunningverleningen ten aanzien van bijvoorbeeld windenergie? En waarom "hapt" iedereen zo gemakkelijk de hype/discussie dat de eerste generatie biobrandstoffen de voedselproductie te veel zou beperken zonder eerst eens goed de feiten eronder te (willen) bestuderen?

Zeker iedere vereniging onder de DE Koepel zet zich voor 100% in en voert constructieve en op feiten gebaseerde lobby. En als DE Koepel pakken wij die draad in de komende tijd nog intensiever op. Op basis van een paar simpele feiten: duurzame energie kent geen CO2 uitstoot en put niet uit eindige fossiele bronnen. Daarnaast heeft Nederland veel kennis en ervaring beschikbaar om wel die sprong vooruit in de toepassing te maken. Ook zijn de investeerders wel degelijk beschikbaar als zij garantie van faciliterende en meebewegende randvoorwaarden en wet- en regelgeving krijgen.

Kortom: er is nog veel werk aan de winkel! Heeft u lobbysuggesties voor de DE Koepel? E-mail uw suggesties naar Monique J. van Eijkelenburg, mjvaneijkelenburg@dekoepel.org of bel 06-22850416.

SCHOONFOSSIEL EN CCS

Op 24 april organiseerde CATO een grote conferentie op een boot over Schoon Fossiel en de potentiële afvang, transport en opslag van CO2 bij kolencentrales (CCS). De ruim 400 deelnemers bekeken de ingebruikname door Minister Cramer van VROM van een kleine pilotinstallatie die E-ON op de Maasvlakte heeft gebouwd om te zien of CO2 tot een bepaald percentage echt uit de afgevoerde luchtstroom gehaald kan gaan worden. In haar speech benadrukte Minister Cramer dat zij primair insteekt op energiebesparing, dan op inzet van duurzame energie en daarna op het schoner maken van energieproductie van fos-

siele brandstoffen. Greenpeace riep via spectaculair protest via de rubberboten op om veel meer in te zetten op hernieuwbare energie. De DE Koepel spreekt zich niet voor of tegen CCS uit, het is tenslotte de laatste (end of pipe?) oplossing in de trias energetica (eerst besparen, dan Duurzame Energie (DE) en tot slot efficiënt/ schoon fossiel gebruiken). Het is in dat kader opmerkelijk dat de middelen en inzet voor DE gering zijn in vergelijking tot CSS en andere fossiele opties.

De DE Koepel bepleit dan ook doorlopend veel meer tijd, geld en aandacht voor DE van de Nederlandse overheid.

“CONGESTIEMANAGEMENT”

Welke energie krijgt voorrang op het Nederlandse elektriciteitsnet?

Langzaam wordt de vraag steeds actueler: welk type energie krijgt voorrang op het Nederlandse elektriciteitsnet als er pieken in levering van duurzame energiebronnen zijn? Duurzame energie of reguliere energie? Er dienden zich een paar voorbeelden aan waarvan de DE Koepel nog niet zo gelukkig wordt.. Het DE Koepel pleidooi is helder: duurzame energie verdient voorrang! Uw reacties en voorbeelden zijn welkom en graag trekken we ook hierin samen met andere partijen op.

Nog een frisse blik

Monique:

“Opvallend vind ik de (vermeende) discrepantie die ik terughoor in directe belangen. Onze kortere termijn eigen (en aandeelhouders) belangen. En dat natuurlijk afgezet tegen de langere termijn belangen van iedereen en vooral die van de toekomstige generaties. Hoe komen we tot veel minder energie verbruiken, en dan duurzamer?”

mail uw reactie naar:

mjvaneijkelenburg@dekoepel.org

INTERESSANTE ENERGIE-BUSINESSCASE

Van PriceWaterhouse Coopers in opdracht van Greenpeace

Graag attenderen wij u op een interessant initiatief van Greenpeace.

A Financial and economic comparison of coal, gas and wind as options for Dutch electricity generation. U kunt het downloaden op www.greenpeace.nl/reports.

Betekenis van het rapport voor de duurzame energiesector: de kosten van CO2 uitstoot zijn dusdanig, dat duurzame energie (die geen CO2 uitstoot kent) ook economisch zeer aantrekkelijk is.

www.greenpeace.nl/reports

MOTIE WATERWET AANGENOMEN

WARMTE EN KOUDE OPSLAG EENVOUDIGER

Afgelopen tijd heeft de NVOE zich samen met de DE Koepel sterk gemaakt voor een motie over de ontwikkeling van een 'AMvB Bodemenergie'. Energiesystemen die gebruik maken van warmte – en koude opslag in de bodem besparen circa 50% op energie voor verwarmen en koelen van gebouwen en woningen, en dragen dus enorm bij aan energiebesparing. Met deze motie wordt het toepassen van open energieopslagsystemen op een aantal punten eenvoudiger. De inspanningen hebben een goed resultaat gehad! De motie is namelijk aangenomen door de Tweede Kamer.

Een groot knelpunt voor open energieopslagsystemen is een lange vergunningprocedure, die de doorlooptijd van nieuwbouwprojecten vertraagt en tot hoge, vaak onnodige kosten leidt. Met een AMvB Bodemenergie zouden kleine energieopslagsystemen onder bepaalde voorwaarden onder algemene regels vallen, waardoor er geen lange procedures meer nodig zijn. Uiteindelijk doel is een integrale AMvB Bodemenergie, waarin de open energieopslagsystemen én de geslo-

ten systemen (bodemwarmtewisselaars) worden gereguleerd. Hierin kunnen zowel de kwantiteit- als kwaliteitsaspecten worden geregeld. Deze integrale AMvB valt onder de Waterwet, de Wet Milieubeheer en de Wet Bodembescherming.

Verder is door de NVOE een amendement ingediend over verduidelijking van het begrip onttrekken van grondwater zoals in de Waterwet staat beschreven. De gewenste begripsomschrijving is: 'Onttrekken van water aan een grondwaterlichaam. Onttrekken omvat mede het voor koude- en warmteopslag gebruiken van water dat vervolgens weer wordt teruggebracht in het grondwaterlichaam.' Gunstig is dat onduidelijkheden over de vergunningplicht van open energieopslagsystemen hiermee komen te vervallen: alle open energieopslagsystemen vallen onder de Waterwet.

Met deze motie wordt het toepassen van open energieopslagsystemen op een aantal punten eenvoudiger

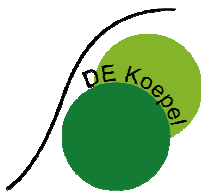
De DE (Duurzame Energie) Koepel richt zich niet primair op voorlichting aan het brede publiek, maar wel op promotie van goede randvoorwaarden voor toepassing van duurzame energie bij politici, ambtenaren, opinieleiders en beslissers op deze onderwerpen. Vooral bij de EU, in Den Haag en bij de Provincies. En dan gaat het toch vaak over de details en de knelpunten.

Bezoek ons op het web:

www.dekoepel.org

Stichting DE (Duurzame Energie)
Koepel draagt bij aan:

- Energietransitie Duurzame Energie
- Doelstelling 20% Duurzame Energie in 2020
- Nieuw stimuleringsbeleid
- Elimineren belemmeringen

BELANGRIJKE MINICONFERENTIE

Om tegenwicht te geven aan het eenzijdig opgeroepen beeld dat kolencentrales onvermijdelijk moeten worden toegevoegd aan de Nederlandse opwekkingscapaciteit organiseert de LME op **7 juni aanstaande** een miniconferentie. **Plaats: Jaarbeurs Utrecht** **Aanvang: 10.30 uur**

Aan deze conferentie zijn geen kosten verbonden.

Meer informatie via dekoepel@dekoepel.org

Aanmelden via Ime@pvda.nl

AANKOMENDE BEURZEN

- Kansrijk 2008, 5 juni 2008, NBC Nieuwegein, www.senternovem.nl/sde/agenda/kom_naar_kansrijk_2008.asp
Het evenement voor duurzaamheid en innovatie.
- SolarExpo, Verona Fair Italië, 15-17 mei 2008, www.solarexpo.com
International Exhibition & Conference on renewable energy and distributed generation.
- Intersolar, Munchen Duitsland, 12-14 juni 2008, www.intersolar.de/index.php?id=1&L=1
Europa's grootste internationale beurs op gebied van zonne-energie technologie.
- Husum WindEnergy, Husum Duitsland, 9-13 september 2008, www.husumwind.com
- Cierta 2008, Roquetas de Mar Spanje, 2 en 3 oktober 2008, www.feryta.com
2de internationale conferentie over Duurzame Energie en Watertechnologie
- Energie2008, Brabanthallen 's Hertogenbosch, 7-9 oktober 2008
Vakbeurs voor besparing op energiekosten.
- RENEXPO® 2008, Augsburg Duitsland, 9-12 oktober 2008, www.renexpo.com
International trade fair and conference for renewable energies and energy efficient building and renovation.
- Energy Forum 2008, Brussels Expo België, 13 en 14 november 2008, www.energy-forum.be
Het platform om beslissers in België te ontmoeten.
- Voor overige windenergie evenementen, zie www.ewea.org (events)

De DE Koepel is in 2002 opgericht en heeft tot doel de toepassing van duurzame energie in Nederland te bevorderen en stimuleren. De stichting richt zich m.n. op het vergroten van de invloed op de politiek en de beleidsmakers ten gunste van duurzame energie en houdt zich bezig met directe (generieke) belangenbehartiging van de duurzame energie sector. In eerste instantie ligt het accent binnen Nederland, maar op termijn ook binnen Europa. Het gaat hierbij om hetgeen de verschillende duurzame energieopties gemeen hebben. Het uitgangspunt hierbij is dat alle vormen van duurzame energie noodzakelijk zijn om de nationale en internationale doelstellingen ten aanzien van het gebruik van duurzame energie, het beperken van de uitstoot van CO2 en het beperken van de milieubelasting ten gevolge van de energievoorziening te realiseren. De deelnemende brancheorganisaties vertegenwoordigen enige honderden bedrijven en instellingen op het gebied van duurzame energie en vormen daarmee een krachtige vertegenwoordiging van de sector.

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de voorzitters van de aangesloten brancheverenigingen. Daarnaast kent de DE Koepel een beleidsraad waarin bedrijven en organisaties zitting hebben.

De verschillende brancheverenigingen voor duurzame energie technologieën die zijn vertegenwoordigd in de DE Koepel zijn:

Zonne-energie

vereniging Holland Solar

Windenergie

Vereniging Nederlandse Wind Energie

Associatie (NWEA)

Bioenergie

stichting Platform Bio energie

Warmtepompen

stichting Warmtepompen

Koude en warmte opslag

Nederlandse Vereniging voor Ondergrondse
Energieopslagsystemen (NVOE)

STICHTING DE KOEPEL

Korte Elisabethstraat nr. 6
3511 JG Utrecht

Telefoon: 030-2340503

Fax: 030-2341176

E-mail: dekoepel@dekoepel.org

Redactie: mevr. Joke Wessels

